

ప్రపంచములోని ప్రతిమానవునకు ఆహారము అవసరము. జీవి
 తమనకు సంబంధించిన అవసరాలలో అత్యంత అవసరమైనది ఆహారము.
 అన్నము తిన్నంత మాత్రమున తృప్తి పడువాడు కాదు మానవుడు. కడుపు నిండు
 కున్నంత మాత్రమున అతడు యేమాత్రము సంతోషించడు. కడుపు నిండినదే
 గాని మనసు నిండ లేదు, వ్యాధులు పండ్ లేదు. భుజించి కూర్చుంటు ము
 మానవ స్వభావము కాదు. తని తరగాతి. తని, తిరిగి, పని చెయ్యాలి. ఈ పని చేయు
 సమయమునందు ఏమి చేస్తున్నాను? ఎందుకు చేస్తున్నాను? ఎలా చేస్తున్నాను? అనే
 మూడు ప్రశ్నలు పోసుకోవాలి. ఏమి చేస్తున్నాను, ఎందుకు చేస్తున్నాను, ఎలాచేస్తు
 న్నాను అనే ప్రశ్నలను చక్కగా విచారణ సత్వనప్పుడు యీ కార్యమునందు విజి
 యమును, ఆనందమును లభింపజేయును. ఈ విధమైన పనులలో తను ప్రపం
 చము తిరిగి అందులో వున్న మంచిని గుర్తింపబానికే ప్రయత్నిస్తాడు. గుర్తించిన
 మంచిని తాను అనుభవించి పట్టుకొనుటకు ప్రయత్నిస్తాడు. ఆచరించిన కర్మ
 లక్ష్యం వచ్చిన ఆనందమును అనుభవిస్తాడు. తను అనుభవించిన ఆనందమును
 పదిమందికి పంచు తాడు. ఇది తైత్తిరీయోపనిషత్తు బోధించిన ప్రధాన ఉపదేశ
 ము. అన్నముతో ప్రారంభమై ఆనందముతో అంతము కలిగియున్న జీవితము
 యొక్క పరమావధి.

సంఘమువ్యాధులన్నియు గంగ కలసె
 మను జ జాతికి తృప్తి యే మాయ మయ్యె
 శీల సైతిక విలువలు జాతికి పోయె
 మానవ త్యంబు జ్ఞానంచె మను జాలందు

ఈ తైత్తిరీయోపనిషత్తు కృష్ణ యజుర్వేదము నందలి తైత్తిరీయ
 శాఖలో ఆవిర్భవించినది. ఈ ఉపనిషత్తు అతి పురాతనమైనది. కనుకనే యీ
 ఉపనిషత్తునందు ప్రతి ఒక్కటి మంత్ర స్వరూపమే. మంత్రమనగా కవలము
 దించినమో నారాయణాయ అనే అష్టాక్షరిగాని, దినమశ్చివాయ అనే పంచాక్షరిగాని,
 యితీ కాదు మంత్రములు. 'మనన లోక సమ్మిళితం యితి మంత్రో' అని, మననము
 చేసిన దానిని మనస్సునందు స్థిరము చేసుకున్నదే మంత్రము. కనుక యీ ఉపని

షత్రునందు పలకన ప్రతి పలుకు మంత్ర స్వరూపమే. ఒక్కొక్క చిన్న పదము కూడను మంత్ర స్వరూపముగా ఆవిర్భవిస్తూ, వ్యాపిస్తూ పోయినది. సత్రం వద, ధర్మం చర, ఓం బ్రహ్మ, సత్రం జ్ఞాన మనంతం బ్రహ్మ, వికంసత్ విప్రబహుదా వ దంతి, వెకోవం బహుస్తాం, ఏకోవసి సర్వభూతాంత రత్స్య యివన్న చిన్న చిన్న పదముల చేతనే మంత్ర స్వరూపాన్ని ధరించి జగత్తుకు జైపీఠి మోసవునకు లోడించే ఆనందము నందిస్తూ వచ్చాయి. ఈ ఉపనిషత్తునందు మఱొక చిత్రమైన రహస్యము, ఒక్కొక్క ఉపనిషత్తు ఒక్కొక్క స్థాయికొరికి మాత్రమే సమన్వయ మైంది, ఈ తైత్తిరీయోపనిషత్తు బ్రహ్మచారులకు, గృహస్థులకు, వానప్రస్థులకు సన్యాసులకు నిర్వులకు సమత్వమై సమత్వముగా లోడిస్తూ ప్రతి మోసవునకు అత్తవ నిరమైన స్వరూపాన్ని ధరిస్తూ వచ్చింది. ఈ ఉపనిషత్తు లోడించిన ప్రతి లోధ కూడను నలుగు ఆశ్రమముల వారికి అత్తవనిరమైనవి.

ఇందులో మఱొక ఘట్టము - పంచాంగులను గురించి యిత్రప్ర ధిస్తూ వచ్చింది. ఇది ఖదు విధముడైన అంగులు. ఉదరాగ్ని, మండాగ్ని, కామాగ్ని శోకాగ్ని, బుడ బాగ్ని, మొదటిది ఉదరాగ్ని. పదము పెద్దదెగాని దిని అర్థము చాలా చిన్నది. ఆకలిచేత తపింప బడే దినికి ఉదరాగ్ని అన్నారు. మండాగ్ని అనగా అమితముగా భుజించి అకర్షణముతో తపించే దినికి మండాగ్ని అన్నారు. కామాగ్ని అనగా అనేక విధములైన కోరికల చేతను, వాంఛల చేతను తపింపబడే చిత్ర మనకే కామాగ్ని అని చిప్త బడుతూ వచ్చింది. శోకాగ్ని. శోకాగ్ని అనగా తొకమైదు చేంపల నిమిత్తమై తొకకమైన వాంఛల నిమిత్తమై శోకంబటంకాదు. దైవదధు నిమిత్తమై, దైవోనంద నిమిత్తమై, దైవప్రాప్తి నిమిత్తమై తను తింతించే లోప ములతయు కూడను శోకాగ్నిగా మారుతూ వచ్చింది. భగవద్భీత యావత్ప్రపంచము, సర్వమితస్థులు అంగీకరించిన గ్రంథము. తెరకైన తక్షణమే మొట్ట మొదటి అడ్డాయము విషాద యోగమున్నారు. విషిటి యో విషాదము. కేవలము లోక సంబంధమైన విషయములో తను తిరణ సలుపుతున్నాడా? బంధు మిత్రుల నిమిత్తమై తను శోకంచు చున్నాడా? ఈ విధంగా శోకించే దినికి యొగ మని సార్థకనామము ఎందుకు కలిగింది? కనుక భౌతిక తొక సుఖదురిఖ నియో షిముల నిమిత్తమై లోక లోగ భాగ్యముల నిమిత్తమై ధనకనక వస్తు వాహనాదుల నిమిత్తమై శోకంచిన శోకము కొదిది. దైవము నిమిత్తమై, ధర్మము నిమిత్తమై తను శోకమునగు గురి అయ్యిడు. యుద్ధము వల్ల అనేక ప్రాణములు నశించి పోతాయి. ఈ పురుషులు నశించి పోవటం చేత ధర్మస్థాని కలుగుతుంది. వర్ష

సయరము పర్వడు తుంది. ధర్మము నశిస్తుంది. కనుక ధర్మమును లక్ష్యమునందు
 చుకొని, దైవమును ధృష్టియందుంచుకొని అర్చననుడు శాకంబటం చేత యా
 విషాదము యోగంగా మారింది. ధనకనక వస్తు వానాదులకై శాకంబటము
 లేదు. కేవలము దైవము నిమిత్తమై, ధర్మము నిమిత్తమై తను శాకంబటా వస్తున్నాడు.
 కనుకనే దీనిని శాకంబటం అనెను. బడబాగు అనగా భయంకరమైన లోకముల చేత
 మరణము చేత తప్పించటము. ఈ విధు విధములైన అగ్నులు కేవలము భౌతికమైన
 శరీరమునకు సంబంధించినవి మాత్రమే. తద్విన్నపైన ఆత్మకు యిది యమాత్రము
 సంబంధము లేదు. ఈ విధు విధములైన అగ్నులకు తను సాక్షి భూతమై వుంటున్నా
 డు. ఇట్లు సాక్షి భూత తల్పాన్ని బాగు తును బాబో నిమిత్తమై యాపరాధముల యొక్క ప్ర
 మాణములను ఆధారముగా చేసుకొని ప్రజలకు బోధిస్తూ వచ్చింది ఉపనిషత్తు.

దీనియందు మరొక అంతర రహస్యము మూడు ఒకటి వుంది. మూనవు
 నియందు నాలుగు విధములైన తరగతులుగా వుంటున్నారు. దైవ, మానవ, దానవ, పశు
 త్వముని. ఈ దైవ మానవ అసుర పశు త్వములకు ముందిన తత్వములో మానవదైవము
 అని మొట్టమొదటిది. దైవం మానుషరూపేణ. 'బ్రహ్మ తిష్ఠ భవ విష్ణుః, వృధయము
 నందు విష్ణు స్వరూపకముగా ధరిస్తూ వుంటుంది. దైవత్వము వృధయమునందు నింపు
 కొని సర్వకర్మల దైవ ప్రేక్షకంగా ఆచరించి సర్వులయందు వున్న ఆత్మ తత్వమే తన
 యందు వున్నదని విశ్వసించి, దయా ప్రేమల చేత సర్వస్థానాలను ప్రేమించి యావి
 ధమైన ఏకాత్మ భావమును విశ్వసించి తన యొక్క జీవితమును దైవార్పితమైన భావ
 ముతో ఆచరించటమే మానవ దైవత్వమని తెలియవచ్చింది. మానవ మానవత్వము.
 సత్య ధర్మ భవ మర్త్య అనగా యో మర్త్య లోకములో సత్యము ధర్మము ధృష్టియం
 దుంచుకొని యో సత్య ధర్మములను ప్రచార ప్రచారణలు సమస్తా దయాకరుణా మ
 జ్జములతో జనులను ప్రేమిస్తూ కేవలము మానవుడు మానవత్వమును పోషించు
 మనే నిమిత్తము అవతరించినవాడని నిర్ణయించి మానవుడు మానవుడుగా జీవించాలనే
 తిష్యయాన్ని తను అర్థము చేసుకొని, దాని ధర్మములు ఆచరిస్తూ మనోవృత్తియ కర్మ
 లు ఏకత్వం గావించు కుంటూ తన యొక్క జీవితములో గృహస్థుడుగా వుండినపు
 టికిని కర్తవ్య కర్మల నిర్వర్తించు కుంటూ దివ్యమైన జీవితమును మానవ ఆదర్శ
 ముగా నిరూపిస్తూ వచ్చేటటు వంటిది. ఇది మానవ మానవత్వముని, ఇంక మానవ
 దానవత్వము. 'సుకాపానం భవ దానవః'. తను కేవలము సుకాపానము గావించు
 కుంటూ, జీవులను హింపించు కుంటూ స్వార్థ స్వప్రయోజనముల నిమిత్తమై పరులను
 బాధించుచూ తన యొక్క తృప్తిని తను గావించు కుంటూ కేవలము దయారహితం

ప్రేమ రహితంగా, కరుణారహితంగా స్వార్థ స్వప్రయోజన జీవితము గడపటం కేవలం దానవత్వముగా రూపొందించుకుంటూ వచ్చింది ఉపనిషత్తు. ఇంక మానవ పశుత్వము. 'జ్ఞానేన కూర్మశి పశుభి స్సమానః'. పశుత్వమనగా ఏమిటి? ఇంద్రియానుభవము జీవిత లక్ష్యమని, ఇంద్రియ భోగమే తన జీవిత పరమావధియని, పుట్టినది మెదలు గిట్టునంత వరకు ఇంద్రియ భోగమంటే అనుభవించుకుంటూ ఆహార నిద్రా భయ మైథునాదులతో జీవితము గడుపుతుంటూ, లోవిధమైన జీవితము లో తన యొక్క మానవత్వమునే మరచిపోవటము. ఆ హార నిద్రా భయ మైథునాదులు మనుష్యునకు పశువునకు సమానమే. పశువునకు మనుష్యునకు వుండిన వ్యత్యాసమేమిటి? నిర్జానిత్య విషయం పరిశలన జూన్యమైనప్పుడే తను పశువుతో సమానమవుతోడు. ఈ నిర్జానిత్య విషయం పరిశలన ఎప్పుడు చేయటంలేదు. స్వార్థ స్వప్రయోజనము వ్యాధయములో నింపుకున్న వ్యక్తి మూత్రమే లోనిర్జానిత్య విషయం పరిశలనకు పూనుకొనడు. పశుత్వమనగా మానవుడుగా వుండి పశు గుణముల యుండే పశు ప్రవర్తన యుండే జీవితమును అంతము గావించుకొంటుంది. మానవుడు త్రోవమైన దివ్యత్వమును పొందటం నిరర్థమైన ఉత్తమ మార్గం. అట్టిదైవత్వమును పొందుటకు సాధ్యము కానప్పుడు మానవుడు మానవత్వము పొంది జీవితము సార్థకము గావించుకొంటుంది ఒక ఉద్దేశము. కానీ మానవుడు తనవుడుగను, పశువుగను మారటము యిది మహావిరుద్ధమైన ధర్మము.

ఈ విధమైన చర్చలు దానాడు జగత్తునందు వ్యాపించి పావటించే తన మానవత్వమే మరుగుపడి పోతున్నది. నీతి నిజాయితీ జూన్యమై పోతున్నవి. నింపు మల్లదలు అంతకంటే నిర్లక్ష్యమై పోయినవి. నింపుము అంటే తను అర్థమే చేసుకోలేని పరిస్థితియందు తన జీవితమును వ్యర్థము గావించు కుంటున్నాడు. నింపుమనగా కేవలము తలల యొక్క చేరికే దీని భావస్తున్నాడు. కాదు, కాదు. నింపుమనగా అనకత్తములో వున్న వికల్పాన్ని నిర్మయం చేసేదే. అందుకు కలసి ఏక కాలము లో ఏక కర్మను ఆచరించి ఆ కర్మ ఫలితమును ఏకాత్మగా భజించి అందుకూ అనుభవించుకొంటే నింపుము యొక్క ప్రణానమైన కర్మవృత్తము, మానవుని యొక్క నిజమైన సుఖము యైన అనుభవించటానికి వలెతుందినే సత్యమును నిర్మించటమే నింపుము యొక్క అంతరార్థము. నింపుము తనలోని తనలోని తన సుఖ నింతోషములన్నీ సమాజముపైనే ఆధారపడి వుంటున్నాయి. ఈ సత్యమును నిర్మించుకోలేని వ్యక్తి మూత్రమే తన స్వార్థము స్వప్రయోజనమునకు పాటుపడతాడు.

తైత్తిరీయోపనిషత్ లో పంచాక్షరం యొక్క ప్రమాణములు నాలుగు

తరగతుల మానవులను చక్కగా వివరించింది. విద్యార్థులు తమ యొక్క గురువుల వద్ద విద్యనభ్యసించే సుకాలి, విద్యను పూర్తి గావించుకాలి, గ్రహస్థితమముల ప్రకాశించే సమయమందు అన్వేషకులు పిల్లలను చింత చేర్చుకాలి వారు భవిష్యత్తులో వివిధమైన జీవితమును గడపవలెనని వారి సందేశ వ్యవధేశములు గావించునది తైత్తిరీయోపనిషత్తు. ఇందులో ప్రేయో మార్గముని ఒకటి శ్రేయో మార్గముని మరొకటి. ప్రేయో మార్గమునగా కేవలము అప్పటికప్పుడు ఆనందము నందించే యింద్రియముల యుక్తి ఫలతము. ఇవి లోకాలోక మైన సుఖములు. ఇవి అనిత్యము అసత్యములు అయినవి. ఇట్టి ప్రేయో మార్గమునే ప్రళయ అనేకమంది ఆశిస్టువులారు. కాని నిత్య సత్యమైన శ్రేయో మార్గమును అనేకమంది ఆశించబుల లేదు. కారణమేమనగా కాలి కాల కాలమును తిసుకుంటారు. మానవుడు ఏ అతమును అంతకాలము వేచివుండుటకు అంగీకరించడు. మానవుని వేగము అన్నింటియందు చాల అధికముగా వుంటుంటుంది. అన్నింటికి పరుగులడు తాడు మానవుడు. ఆయన ఆకాలయందు తనను అనయాలపైన ఆకాలము మాత్రమే దృష్టియందుంచు కుంటాడు. మంచి పదవులు, మంచి పేరు, మంచి ప్రతిష్ఠలు, మంచి జీవితము కావాలని కోరుతుంటాడు. కానీ మంచి జ్ఞానము, మంచినడత, మంచి బుద్ధులు కాలాని ఆశించడు. మంచి సుఖములు, మంచినడత, మంచి ప్రవర్తన, మంచి జ్ఞానము అందింకొదే శ్రేయో మార్గము. అప్పటికప్పుటి పదవులను, సౌరవములను, కీర్తులను ఆశించిది ప్రేయో మార్గము. పిల్లలను పిల్ల అన్వేషకులు. 'విద్యార్థులారా! విద్యయొక్క ఏవమా వధి యిమి? విద్యయొక్క ఏరమా వధి వినయమే. నేను తన ప్రధానమైన దృష్టి. శిలమే ప్రధానమైన ప్రాణము. ఇవన్నియు పిల్లలను బోధించి డాని శిక్షణవల్ల అను పేరును పెట్టి డాని భవిష్యత్తునయి గ్రహస్థిత మార్గముల మీరు నిత్య ధర్మము నిత్య మార్గముల అనుసరించాలని ప్రబోధిస్తూ వస్తుంది.

'మాతృదేవోభవ', 'పితృదేవోభవ'. మొట్టమొదట తల్లి తండ్రులను గౌరవించండి. ఎలాంటి పరిస్థితులందైనా సత్యమును విడనాడ కూడదు. ధర్మమును యేమాత్రము తప్పకూడదు. ఈ విధమైన ప్రబోధలచేత ఆనాటి విద్యార్థులు వృద్ధులు పుదయములు పరిపూర్ణమైన తృప్తిని గావించి, సన్మార్గముల ప్రవేశపెట్టి మానవత్వమును దివ్యత్వముగా మార్చు గలగింది. ఈనాటి విద్యలన్నియు మానవత్వాన్ని దినవత్వము గాను పశుత్వముగానూ మారుస్తూ వస్తున్నది. ఈనాటి విద్యలు కేవలము తెలివితేటలనే పెంచు తున్నదిగాని సుఖములను మాత్రము పెంచటంలేదు. క్షుణ్ణతను చూపటంలేదు గాని కృతఘ్నులుగా తయారవున్నారు. ఇది విద్యను విరుద్ధమైన

మార్గము. నేను మెన్ననో చెప్పాను. విద్యయుక్క. త్రోగ్గెస్తు. విశులని.
 మెలచేసినవనికే కడు జేయ
 కూడు పెట్టిన వనిసే కులద్రోయ
 విద్యనెత్తిన వనిసే వెగ్గిలంచు
 ఇదియే త్రోగ్గెస్తు డానాలి విద్యయందు.

ఈనాటి విద్యలలో డావిధమైన వికారమైన స్వభావములు జరుగతమలైన మార్గములు
 రిభివృద్ధి అవుతూ వస్తున్నాయి. త్రతి మానవుడు కూడును నతి నిజాయితీ యని త్రూ
 ధిస్తున్నాడు. పదములు మాత్రమే మార్చురిస్తున్నాడు. కాన

నీతి నియమాలు గ్రంథన నిచ్చి పాది
 వృద్ధయ మంతయు దుర్గంధ సదన మర్చి
 చేతలంతయు స్వార్థంపు చేతలయ్యె
 ఇదియే త్రోగ్గెస్తు డానాలి విద్యయందు.

పూర్వము డావిధమగు కౌడు. సత్యం వదు. సత్యమునే చెప్పాలి. భర్షిమనే ఆచరింబాలి.
 తల్లి తండ్రులను గౌరవించాలి. రదియే త్రధానమైన కర్తవ్యము. ఎందుకు డావిధంగా చె
 య్యాలి. భవిష్యత్తులో దొని ప్రతిటింబమె- గులయిం, గులయిం, గులయిం, నే
 జీవితములో ఆదర్శముగా వుంటాయి. ఈనాడు తండ్రిని అగౌరవముచేస్తే నేకుమారు
 డునిన్ను అగౌరవము చేస్తాడు. ఈనాడు నీవు నీమిత్రుని మోసం చేస్తే నీమిత్రు డినుము
 నీమిత్రుడు నిన్ను మోసం చేస్తాడు. కనుక ఏమిచేస్తే అది దానియిక్క అలయిం
 నీవు అనుభవించవలసి వస్తుంది. ఈనాడు నీవు నీ తల్లి తండ్రులను గౌరవించనప్పు
 డు నేపు నీచిడ్డలు నిన్ను గౌరవిస్తారు. కనుక భవిష్యత్తులో నీయిక్క మంచిచెడ్డలన్ని
 యూ వర్తమానములో ముడి వడివుంటున్నవి. కనుక భవిష్యత్తు యిక్క మంచిచెడ్డ
 లన్నికూడను వర్తమానమునందు చక్కగా ముడిచిక్కి ముక్తమైన స్వరూపముచూపి
 స్తు వచ్చింది త్రిత్యరీయో ముషత్తు.

సర్వత్ర నిండినది బ్రహ్మ తత్వమొక్కటే. బ్రహ్మ తత్వమునగా వివరిచి?
 విశాలమైన చైతన్యము. త్రతి మానవుని యందు కూడును డా చైతన్యమునేది సమంజాసవుం
 డున్నది. ఈ చైతన్యమైనది జగల్వ్యాప్తి యైన చైతన్యము చేత ఒక సంకీర్ణత మైన చైత
 న్యంగా రూపొందుతూ వచ్చింది. మానవుని యందుండిన చైతన్యము సంకుచితమైన చైత
 న్యము. సర్వత్ర వ్యాపించిన చైతన్యము అనంత చైతన్యము. ఈ అనంత చైతన్యము లోను
 డా సంకుచితమైన చైతన్యమును చిర్లుకోవాలి. ఎట్లా సాధ్యమవుతుంది. ఇప్పుడు సర్వత్ర
 గాలి వుంటున్నది. ఒక డెటోన్ లో గాలి పూదినాము. కాన డెటోన్ కట్టి వేసినప్పుడు ఆ

బిటాన్ గాని బెటాన్ కు మూత్రమే పరిమితమై వుంటున్నది. సర్వత్రా వ్యాపించిన గాలి సర్వత్రా సంకరిస్తూనే వుంటున్నది. ఇతర యా సంకుచితమైన, యా పరిమితమైన గాలి సర్వత్రా వ్యాపకమైన గాలిలో చేరాలనుకున్నప్పుడు ఏమి చేయాలి? ఆ బెటాన్ అధికంగా వూదుతో వూదుతో పోయేటప్పటికి ఆ బెటాన్ *burst* అంటూ పోయి, ఆ బెటాన్ సంకుచితమైన యీ అనంతమైన యీ లో లీనమై పోతుంది. రిదీవిధమగునో తన దేహమనే బెటాన్ లో వుండే యీ చైతన్యము సంకుచితమగు వుంటున్నది. నేను నావారు, నేను నావారు అని సంకుచితమైన చైతన్యంగా వుంటున్నది. కానీ దీనిని అనంతంగా వ్యాపింప చేసుకొని ఏకాత్మా సర్వభూతాలలో రోత్తి అందరిలో వుండినటు వంటిది నాలో వుంటున్నది అన్నది. ఏకత్వము భవము మనము అభి వృద్ధి గొవించుకోవాలి. ఇది అది ఒకటి. ఈ సమత్వంలో మనము అభి వృద్ధి గొవించుకుంటూ పోవటం చేత యీ సంకుచితమైన వృద్ధయము అన్నివిధములా చెదరిపోయి అనేకత్వమైన చైతన్యమై లీనమై పోతుంది. కనుకనే మనము యీ సంకుచిత భావాలనంటూ కేవలము దూరము చేసుకోవాలి. అనంతమైన భావాలను మనము అభి వృద్ధి పరచుకోవాలి. అప్పుడే ప్రపంచము సున్న శాంతిలలో ఆనందము నందిస్తుంది.

ఈనాడు ప్రపంచములో జరిగే యీ దురాచారములకు దుష్టవర్తనలకు మూలకారణము సంకుచితమైన భావమే. ఈ స్వార్థము స్వప్రయోజనమే దీనికి మూలకారణము. కనుక గుణమును పోషించు కొనుటకు తగిన విధముల మనదగ్గర కనుపించటంలేదు. కేవలం ద్రుతిపాతము మాత్రమే మనదగ్గర కరుణిస్తున్నది. దీనివల్ల ప్రయోజనము లేదు. *Practical Knowledge* లోపం ప్రకృతిలో. ఈ *Practical Knowledge* లోకాన్ని విధమై వున్న అనుభూతులను మనము అందుకోవాలి. ఈ *Practical Knowledge* అనుభవం చేలానికి మొట్టమొదట పట్టుదల *Determination* వుండాలి. అది లేకుంటే యీ *practical Knowledge* ని మనము యోమాత్రము సాధించలేము. ఈనటి విద్యార్థులందరూ 99 భాగములు *Superficial Knowledge* లో నిట్టి పోతున్నారు. వున్నకం మన్నకం. వున్నకరి మన్నకం. ఈ రెండింటినీ మాత్రమే యోగం చేసుకుంటున్నారు. ఏమిటి? ఇలాంటి విద్యలవల్ల దేశమునకు కలిగే వృషకారము ఏమిటి? సమాజమునకు ఏమి సహాయము చేస్తుండాలి? ఏమాత్రము సహాయము లేదు. ఏపని చేసినప్పటికీనా, తనకు, తన సమాజమునకు ఎట్టి ఫలితము వుంది అని విశాలమైన భావములో విచారణ సల్పాలి. కనుక వూర్ధ్వము యీ యీలందరు డిప్లొమా యీలము లోపల పిల్లలను స్వీకారమునకు పంపించు సమయము లోపల యీ విశాలమైన భావములనలతో వాటివ్యదయాలకు నిలిపి పంపిస్తూ వచ్చారు.

“సత్యన్నప్రమది తవ్రం ధర్మన్నప్రమది తవ్రం; కుశలాన్ని ప్రమది తవ్రం, స్వాధ్యాయాన్ని

ప్రమతి తప్పం! యావిధంగా చోదిస్తూ వచ్చారు. నాయనా! మానవునకు కష్టములు, సుఖములు వెంటాడుతూ వుంటాయి. కానీ వాటికి చిదరక, చిదరక, స్థిరముగా వుంటుంటే ఎలాంటి పరిస్థితులందైనా నీవు సర్దిచెప్పి మాత్రం తప్పవద్దు. నీ భర్తాన్ని మాత్రం విడవద్దు. నీ వృద్ధులను సంతృప్తి పరచే దానిని. ఆత్మ తృప్తిని మాత్రం విడవ వద్దు. ఆ Conscience ను తృప్తి పరచాలి. ఈనాడు ఏమానవుని? Conscience దేదే లోడు. దానిని తృప్తి పరచడానికి అంతకంటే ప్రయత్నం చేయటం లోదు. ఆత్మ సాక్షి అని చెబుతూ వచ్చారు. కనుకనే follow the mode, అంటే నీ ఆత్మ నీ Conscience నీవు follow చెయ్యి. face the deal, figure the end. Finish the game ఇది నిజమైన జీవిత మార్గము. కానీ యీ విధమైన సత్యసూక్తులు దానాటి విద్వంస వ్యాజ్యకమ పింబటం లోదు.

విద్యలనగా ఆత్మవిద్యలకు. అన్నివిద్యలు అపరవిద్యలు. కేవలము పాఠ్య కూటికోసమై నేర్చివిద్యలు. ఈవిద్యలు కూడా అవసరమే. కానీ దాని లో బాటు ఆత్మవిద్యను కూడను మనము అలవరచుకోవాలి. మానవునకు కేవలము యింద్రియములు వుండి సంత మాత్రమున ఆహార నిద్రా భయ మైభూనాదలు జీవితము సార్థకము గావించుకోవచ్చు కానీ వాటికి అతీతమైన మనస్సు బుద్ధి ఆత్మ కూడ వుంటున్నాయి. వాటి యింకా తృప్తిని కూడను మనము దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. కానీ యీనాటి మానవుడు కడుపునిండుకు అన్నము, కంటినిండుకు నిద్ర, యింటినిండుకు పిల్లలు, యింత మాత్రమే చాలు, అదే జీవిత పరమావధి యని భావిస్తున్నారు. ఇది ఒక సంకుచితమైన భావమే. దీనికంటే యింకా అతీతమైన ది వుంటున్నది. మానసిక తృప్తి అత్యవసరము. బాటివల్ల మనకు మానసిక తృప్తి కలగటం లోదు. ఈ మానసిక తృప్తి ఒక శ్రీయో మార్గమునందే లభిస్తుంది. శ్రీయో మార్గమునగా అతీతమైన దివ్యమైన భావము లావాలి. ఇది మానవత్వనికంటే ఉన్నతస్థాయిని పొందేది. అదే దివ్యమైన తత్వము. దివ్యభావమే మానవుని యందు లోక వాళే మానవత్వము శూన్యమై పోతుంది. కనుక విజ్ఞుత్వలాలో మానవత్వము పెంచుకునే విధానము గుర్తించుకోవాలి. మానవుడు మానవుడు గానే జీవిండాలో. లోటి మానవులను ప్రేమించలేని మానవుడు, తల్లిని ప్రేమించలేని మానవుడు, భర్తను ప్రేమించలేని మానవుడు, మానవుని ప్రేమించలేని మానవుడు భగవంతుని యవిధముగా ప్రేమించగలడు? యిది అసాధ్యము. కనుక మొట్టమొదట లోటి మానవుని ప్రేమించుటానికి ప్రయత్నం చేయి. కేవలము ప్రేమ అనేది అప్పటికప్పుడు పెరిగి అప్పటికప్పుడు క్షీణించేది కాదు. పెరిగి క్షీణించే ప్రేమ ప్రేమయే కాదు. ఎప్పుడు పెరుగుతూ వెలుగుతూనే పోవాలి. ఇదే అనంతమైన తత్వము. దీనినే Love is God, Love in Love.

అంతేగానీ యీ లోకమైన దీనిలోకాదు మనము ముడిపెసుకోవలసినది. ఇలాంటి ఏదీత్రమైన చెన్నుచెన్ను పదములతోనే తైత్తిలీయోపనిషత్తు విద్యార్థులకు చక్కని ఉపదేశము గొనస్తూ వచ్చింది. ఇంకనూ విద్యార్థులకు అవసరమైన ముఖ్యమైన అంశాలు యిందులో వుంటున్నవి. తరువాత కర్తవ్యమేమి వుంటున్నది. కనుక యీ విషయములను ముందు ముందు మనం చర్చించుకుందాం.

విద్యార్థులారా! కౌవలము లోకమైన విద్యుల్లి ఘోషనమని మరచండి. మానవత్వము కంటే మించిన మరొక విద్యుల్లియే. మానవత్వము లోని విద్యలు చిన్ని వుండినప్పటికీ ప్రయోజనము లిది.

విన్నివిద్యలు నీర్తి విమి ఫలము
తస్మానపి త్రోత తప్తింప సేవతరము
చెడ్డ బుద్ధులు తన తల చేరెనేని
ఎండి బారును బుద్ధులు బండబారు.

అలాంటి విద్యలు విద్యలుకాదు. ఈ లోక విద్యలు అర్చనసరమే. ఈ పరిణామలు అవసరమే, కానీ యీ ఆధారమైన విద్యను, మూలమైన విద్యను, సూత్రమైన విద్యను, ప్రధానమైన ఆత్మ భావములో అభ్యసించవలసిన విద్య. అదే మూలము, ఇదంతా స్థూలము. మూలము లేకుండా స్థూలము వుండగలదా? ఈ పంజురు యిక్కడ నిల్చింది. ఇది కౌవలము స్థూలము. బొబులు మూలము. ఈ బొబులు యిక్కడ నిల్చింది. ఈ బొబులు స్థూలము. అని భూమి మూలము. అకటి ఆధారము అకటి ఆధారము. ఆధారము ను వదలి ఆధారమును పట్టుకొని మనము అవస్థలను గుర్తున్నాము. ఆధారము ను మనము అర్థము చేసుకోవాలి. అదే ఆత్మ విద్య. ఈ ఆత్మ విద్య వల్లనే సర్వము గొర్తింపకొని విలొతుంది. ఒక దానిని తెలుసుకుంటే సర్వము తెలుసుకున్నవార మవుతాము. అదే unity in diversity. ఈ సత్యము ప్ర లోకమేదే ఉపనిషత్తులు. ఈనాటి విద్య విధానములో ఉపనిషత్తులుగానీ, బ్రహ్మ సూత్రములుగానీ, వేదములు గానీ, పురాణములు గానీ యే మాత్రము లోకమేదే అవకాశము లేకుండా వుంది. మానవత్వము లో వున్న పరిపూర్ణమైన విషయలన్ని అందులోనే వుంటున్నాయి. అవి అవైవ దై ముండ్రు ను, మణులును విడచి పెట్టి బాగులకొసపై ప్రాకులాడు తున్నారు. ఈ బాగు విమాతం మనకు ప్రయోజనం లేదు. మనము యాదై ముండ్రును సేవా యించుకోవాలి. అదై ముండ్రు విష్ణుడు మనకు చేసుకొంటుంది. ఈ లోకమైన విషయములందు మనకు నొకనము చేసినప్పుడు, die mind is di mond ఈ మనస్సు యీ భౌతికమైన వస్తువులలో కొంతవరకు తగ్గించుకోవాలి. ఎంతనొప్పు

గాఢ విజ్ఞానములో అకము అవుంటున్నారు. పెద్దపెద్ద డిగ్రీలు తీసుకుంటున్నారు. పెద్ద పెద్ద పదవులు పొందుతున్నారు. కానీ విమత్ర యోజనము, ఈ లోకమునందే వారి జీవితమును అంతము చేసుకుంటున్నారు. వింతకాలమైన వృత్తికిని ఆనందము పుకో తుంటున్నారు. కడిగిన మొఖమునే కడుగు తున్నారు. జీవితము యొక్క వరదా వధి విమత్ర? వారికి యేమి అర్థం కావటంలేదు. డబ్బును సంపాదించి వచ్చు డబ్బును అమ్మి పెట్టుకోవచ్చు అంటూ అవసరమైతే విదేశాల్లో పెట్టువచ్చు. కాలముచిల్లి కళ్లు మూసుకుంటే అంతా విల్లి పాతుంది. ఈ ధనము విమత్రమేనని. జ్ఞాన ధనమును మనము సంపాదించుకోవాలి. దివ్యమైన డిన్నత స్థలమును సంపా దించుకోవాలి.

విజ్ఞానము చెప్పి దాను. ఈ విద్యార్థిని హాయి విద్య. పరక్షల నిమిత్తమై లోకం బవలు అధపడి చదువుతూ వున్నారు. అగ్రంథములో వున్న విషయాలను మనస్థ కములో చేర్చుకుంటున్నారు. Examination hall కి పోతున్నారు. Head లో వున్న దంతో పేవల్లో సుమ్మరించే empty head లో యింటికి వస్తున్నారు. విమత్ర యోజనము? ఒకవారమైన తరువాత ఆపుస్త్రికము అనే తిరిగి అడుగుతే దానికి answers చెక్కదు. ఇది అత్యంతమైన పరక్షల పట్టుము కట్టుకోవాలి కానీ మన చదువుతున్నాం. ఇలాంటి విద్యల వల్ల అంశం యే మూలం వుప యోగం లేదు. ఏదో మీ పాట్లు మరు నింపుకోవచ్చు. నకుటుం బమును నీవు పోషించుకోవచ్చు. అంతేగానీ జగత్తుకు యే మూలము వుపయోగము లేదు. జగత్కల్పానామము కాలి అనాడు విజ్ఞార్థులు. అందువలన విజ్ఞార్థులలో వివేకము జ్ఞానం చేతోయింది. అనామ దయమే అనామ పై పోయింది. స్వార్థము, స్వప్రయోజనము వల్లనే అల్లర్లు అలకటలు జరుగుతున్నాయి. అందువల్ల నే అకము అకాంతి మయమై పోతున్నది. నిరుపయోగి అనామమేలేదు. నిరుపయోగి అంటే గౌరవము లేదు. తల్లితండ్రులకంటే ప్రేమ లేదు. ప్రజలంతా అభిమానము లేదు. విమత్ర అక మూలకము. ఎక్కడ వుంది నో మూలకము మొట్ట మొ దుటి మూలకము అభివృద్ధి పరచుకునే చదువులు చదవాలి. ఒక ఏకముకి ఒక reason, reason వుంటుంది. ఈ నాటి మూలకముకి గా reason గా reason. వసువులే మేలుకదా! అతి ఏ యానవర్షాకా పోతున్నాయి. చిడిగ్రీ లు పొందు తున్నాయి. ఏ అధికారం చేపడుతున్నాయి. విమత్ర లేదు. కానీ అక గా reason న సంపాదించు కుంటున్నాయి. అది కాదు. అనాటి విజ్ఞార్థులంద రుకూడను నాతిని జాయలను పెంచుకోవాలి. మూలకా విలువలు అభివృద్ధి

గాంధీజీవితం పై స్పృహ పైకి ఎగిరిపోతుంది. ఆ కాలమునకు ఎగిరిపోతున్నది.
 కొన్ని దశాబ్దాల క్రిందికి దిగజారిపోతున్నాయి. యుద్ధ Science development.
 తొడు. కాదు. బిల్లులను అదుపులో పెట్టకపోతే. మానవుడు బుద్ధిపిల్లు అంతలో
 క్షయమవుతుంది. సులభమైన దుగాని వ్యవహారాలలో తోచుకుంటే ఆయన
 తావటం తోడు. ఇది కాదు మనం చేయవలసింది. వ్యవయ ఏకాగ్రతను జరపాలి.
 మన అంతరాళాన్ని సాక్షాత్తుకుంటే. అప్పుడే నిజమైన మానవత్వము మనలో
 అభివృద్ధి చెందుతుంది. విద్యార్థులలో భక్తి ప్రపత్తిలనగా కౌముది భజనం చేయటము
 పూజలు చేయటము యింత మాత్రమే కాదు. వ్యవయ ఏకాగ్రతను గాంధీజీవితం
 లో. శాంతి సహనం యెదుకోవాలి. పవిత్రమైన వ్రాణ సమానమైన ప్రేమను మనం
 అభివృద్ధి గాంధీజీవితం ప్రేమలైక జీవితమే లోడు. కనుక ప్రేమ అత్యవసరము.
 మనకు అర్హమవుతుంది. బుద్ధి అనగా అనంతమైన తత్వము. ఇట్లు అనుకూల
 మనసుండే ఆ కాలము అభివృద్ధి చెందుతుంది. ఆ కాలమునాటి జయోధ్య, నాయకులనుండి
 రోజులు, రోజులు ముందు తోటి నిజమైన బుద్ధి, బుద్ధిమంతులనుండి విద్యలు, బోధనలు
 నుండి అప్పుడు అప్పుడు ముందు ప్రముఖులు ఈ పురుషులను అప్పుడు వుండిన
 సన్నిహిత సంబంధ బాంధవ్యమును దశాబ్దమునకు పురిచిరించుకొని తిరస్కరించి
 నష్టము కేవలము ప్రముఖులు అనంతమైన శక్తిమందినను అభివృద్ధి అడవే నష్ట
 ము అర్థమవుతుంది. ప్రవృత్తులు మనో పదములను బుద్ధి అనంతము తెందు
 పదములు చేరుకుంటే వాస్తవం. ప్రవృత్తులను పరమమే అదు. సమానము
 అప్పుడు అనంతము వేరు తొలిసారి ఏకమంది విభజించినప్పుడు మనకు తప్పే
 కనుక గోచరిస్తుంది. మనకు అప్పుడు అనంతము అనంతము వదు ప్రయోగము ఏమి